

Valtuustoaloite: Laaja-alaista panostusta kasvatustyöhön

Kuluneena syksynä on herännyt voimakas huoli Ruokolahden lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista. Korona-ajan poikkeusolot sekä yleinen "ajan henki" ovat aiheuttaneet vajetta lasten ja nuorten vanhempien jaksamiseen sekä lasten tunne- ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen, mikä on nyt alkanut näkyä arjessa sekä koulussa että vapaa-ajalla. Tämä aloite nousee allekirjoittaneen näkökulmasta ja kokemuksista lähinnä koulumaailmasta käsin, mutta huoli kohdistuu laajemmalle: kotien, perheiden sekä lasten ja nuorten tilanteeseen.

Vapaa-ajalla on syksyn mittaan muun muassa räjäytelty pullopommeja, ajeltu moottoriajoneuvoilla pururadan maastossa sekä tuhottu koulun pihan leikkialueita mopoilla kaasutellen. Lasten ja nuorten yleisessä olemisessa on aistittavissa sellaista levottomuutta ja kapinointia, joka kertoo surullista tarinaansa tuuliajolla olemisesta sekä aikuisen tarpeesta ja ikävästä heidän elämässään. Lisäksi erityisesti korona-aikana on syntynyt ja patoutunut turhautumista, kun lapsilta ja nuorilta on vaadittu aikuisuutta ja kypsyyttä erilaisten rajoitusten noudattamisen muodossa. Pitkä askel ei näillä näkymin liene myöskään erilaisten päihdekokeiluiden ja päihteidenkäytön yleistymiseen kuntamme nuorison keskuudessa.

Myös koulussa on tänä syksynä jouduttu selvittämään lisääntyneessä määrin suhteessa aiempiin vuosiin erityisesti alaluokkien oppilaiden häiriökäyttäytymistä: tappeluita, kiusaamista ja riitoja, ilkkivaltaa ja yleistä välinpitämättömyyttä. Kyseessä ovat tilanteet, joihin on yleensä puututtava viivyttämättä, usein varsinaisen työajan tai työnkuvan ulkopuolella. Sama suuntaus näkyy myös lastensuojelun palvelujen ruuhkautumisessa ja resurssipulassa. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että pystyisimme kuntatasolla, yhdessä eri toimijoiden kanssa, ennaltaehkäisemään näiden ongelmien syntymistä sekä tarjoamaan apua monialaisesti, matalalla kynnyksellä ja tarpeen vaatiessa akuutisti. Samoin perheiden, niin lasten kuin aikuisten, tulisi olla tietoisia saatavilla olevista tuen muodoista.

Lasten ja nuorten vallitseviin käytöshaasteisiin liittyen on hahmotettavissa kolme päälinjaa:

- 1) Haasteet perheissä: Korona-aika on tuonut haasteita moniin koteihin työ-, talous- ja parisuhdemuutosten muodossa. Kun vanhemmilla on henkilökohtaisia huolia ja kuormituksia, heiltä ei löydy normaalia jaksamista lastensa kasvattamiseen: välittämiseen sekä sääntöihin ja niiden noudattamisen seuraamiseen. Normaalit kasvatuksen tukiverkostot (isovanhemmat ja harrastusohjaajat, valmentajat jne.) ovat olleet tauolla tai ainakin ajoittaisessa pannassa. Osa kuntamme lapsista on joutunut elämään huolten ja erilaisen kireyden värittämissä koti-ilmapiiirissä. Esimerkiksi tietokone- yms. pelaamisen rajoittamattomuus heijastuu suoraan oppilaiden levottomuuteen.
- 2) Tunnetaidot: Kasvomaskien pitkäaikaisen käytön takia lapset eivät ole tottuneet näkemään, tunnistamaan ja tulkitsemaan toisten ihmisten, erityisesti aikuisten, kasvojen ilmeitä. Nyt, kun maskit on pitkälti riisuttu, joudutaan opettelemaan uudelleen näitä vieraksi jääneitä perustaitoja.
- 3) Sosiaaliset taidot: Sosiaalisen kanssakäymisen ja kontaktien määrän vähentyminen rajoitusten myötä (koskien niin ihmisten tapaamista, koulunkäyntiä kuin harrastuksiakin) on aiheuttanut ongelmia lasten sosiaalisissa taidoissa. Esimerkiksi negatiivinen tunne purkautuu väkivaltana sen rauhanomaisen käsittelemisen sijasta. Se energia, jota lapset

purkavat normaalioloissa harrastuksissaan ja kaverien kanssa, on jäänyt purkamatta ja kohdistuu tämän myötä nyt usein väärin.

Vaali- ja strategiaohjelmissamme yhtenä tärkeänä osa-alueena on esitetty perheiden hyvinvoinnin sekä kotien ja koulun kasvatustyön tukeminen. Kasvatukseen on siis kohdennettava resursseja, ja tässä tilanteessa on järkevää suunnata niitä ensisijaisesti kotien ja perheiden tukemiseen. Kun vanhemmat voivat hyvin, myös lapset voivat paremmin. Lisäksi kun kotien tilanteita saataisiin vakautettua ja kasvatustyötä perheissä tuettua, myös kouluun suunnatut resurssit pääsisivät järkevimpään mahdolliseen käyttöön. Vaikka kunnan oppilasmäärän on laskettu pienentyvän tulevaisuudessa, lasten haasteet ovat yhä kompleksisempia, joten myös koulun kasvatustyöhön suunnatut resurssit tulee turvata. Joka tapauksessa lasten ja perheiden tilanne vaatii järeitä interventioita, tuntuja taloudellisia satsauksia sekä pitkäjänteistä monialaista yhteistyötä, jotta nyt syntynyt tendenssi ei olisi jatkuva vaan jäisi tilapäiseksi ilmiöksi.

Me allekirjoittaneet esitämme, että edellä kuvattuun asiointilaan puututaan taloudellisin panostuksin ja konkreettisin toimin, esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- 1) Perhevalmennus ja -neuvonta / kotiapu
 - perhevalmentajan palkkaaminen kuntaan (vrt. esim. Raisio, Vantaa)
 - ammattilaisten tarjoama perheneuvonta ja -ohjaus puhelimitse (molempiin suuntiin toimiva: kodeista ja koteihin, vrt. Mikkelin)
 - nykyisin Eksoten kautta saatavan kotiavun lisäresurssit ja parempi tiedottaminen
 - huomioitava myös maakunnan pienten pohjoisten kuntien yhteistyömahdollisuudet
- 2) Vauvarahasta kasvatusrahaksi
 - kunnan vauvaperheisiin tarjoama kotipalveluseteli tms., jonka vanhemmat voivat käyttää milloin vain lapsen ollessa alaikäinen
- 3) Koululle ammattiapua (mielenterveys-, neuropsykologiset ja käytösasiat) sosiaali- ja terveystoimijoilta
 - tarvittaessa akuutisti koululle kutsuttava työntekijä tai työpari, joka ottaa ongelmatilanteen hoitaakseen, ja opettaja voi palata omaan työhönsä
 - psykiatrisen sairaanhoitajan, neuropsykiatrisen valmentajan tms. eli psykkarin palkkaaminen kuntaan (toimii koulun arjessa, vrt. esim. Imatra ja Lappeenranta)
 - huomioitava myös maakunnan pienten pohjoisten kuntien yhteistyömahdollisuudet
- 4) Kasvatusaiheinen monitoimijainen vanhempainiltasarja (eri teemoja / näkökulmia)
 - toimijoina koulu, vanhempaintoimikunta, MLL, seurakunta, nuorisotoimi, urheiluseurat, Eksote, poliisi jne.
 - toteutetaan kouluvuoden mittaan koulun monitoimitilassa, josta tallennettava striimaus kunnan Youtube-kanavalla
 - kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen
- 5) Täydennyskoulutus ja resurssit kasvatukseen koulun henkilökunnalle
 - rahallinen tuki kouluhenkilökunnalle kasvatusasioiden täydennyskoulutukseen
 - konkreettinen tukipaketti (esim. verkkokurssi, vrt. Turun yliopiston hoitotieteen laitos + Piikkiön koulu) kouluhenkilökunnalle
 - tuntikehykseen välystä tunnetaitojen opetteluun alaluokilla

- 6) Nuorisotoimen, seurakunnan ja huoltajien jalkautuminen keskustapartiointiin
 - vrt. Kymenlaakson koko kylä kasvattaa -toiminta (esim. Koria) ja pääkaupunkiseudun Saapas-toiminta
 - vanhempainseurakunnan aktiivit sekä muut vapaaehtoiset vanhemmat
- 7) Eroperheille (sekä aikuiset että lapset / nuoret) tarjottava tuki
 - MLL, seurakunta
 - vertaistukiryhmät, -päivät ja -leirit yms.
- 8) Vapaaehtoistyön laajentaminen ja toiminnoista tiedottaminen
 - tukiperheet ja perhekummit (MLL)
 - koulumummit ja -vaarit
- 9) Tuen muodoista tiedottaminen ja tuen tehokas "jalkauttaminen" käytäntöön
 - kunnan ja Eksoten palveluiden tehokkaampi saattaminen perheiden tietoisuuteen ja ulottuville

19.10.2021

Hilma-Liina Luumi

sekä muut allekirjoittaneet valtuutetut

KESKUSTA - KD. -valtuustoryhmä:

Anna Vuori

Piia Frosti

Konsta Lappalainen

M. Väätä

Pete Kolh

Saima

Joni

J. L.

Jeli

Taina Paanen

M. M.

MUUT:

Juni Ketta

Heidi Keta

Jenna Keta

John Keta

John Keta

John Keta

John Keta

John Keta

John Keta

John Keta

John Keta

John Keta

John Keta